Autor publikacji:
Zbigniew Rzywucki, firma R-Ceram.



www.doskonaleniegolebir-ceram.pl
email: golebie@r-ceram.pl

Wprowadzenie do publikacji,

Ornitoza, to wysoce zaraźliwa choroba dróg oddechowych. Powszechnie panuje przekonanie, że infekcja ornitozy u gołębi, które uczestniczą w lotach znacząco, negatywnie wpływa na obniżenie ich sprawności lotowej. W wyniku jej oddziaływania, wiele gołębi nie powraca z lotów.

Do źródeł, wysokiego ryzyka zakażenia ornitozą zalicza się kabinę lotową, przepełnienie gołębi i kontakt z chorymi gołębiami. Pomimo rozwoju metod diagnostyki wspomagającej wcześniejsze wykrycie ornitozy, pomimo szerokich możliwości zapobiegania wystąpieniu choroby, to i tak problem ornitozy jest ciągle obecny w hodowli. W sezonie lotowym, ornitoza należy do najbardziej rozpowszechnionych chorób, generujących wiele problemów.

Udowodnione jest, że bezpośredni kontakt z chorymi gołębiami w okresie epidemii ornitozy w hodowli może być przyczyną poważnych komplikacji zdrowotnych dla hodowcy i jego otoczenia. W takich przypadkach cały proces leczenia gołębi bezwzględnie powinien być prowadzony przy współpracy z lekarzem weterynarii.

Publikacje związane

- ✓ *Podstawy żywienia gołębi.*
- ✓ *Ocena kału gołębi.*
- ✓ *Sprawność układu oddechowego oraz przegląd działań zwiększających wydolność lotową gołębi.*
- ✓ *Przegląd wskaźników kondycji i formy lotowej gołębi.*
- ✓ *Wpływ sprawności układu odporności organizmu na stan zdrowia i witalność gołębi.*
- ✓ *Wademekum produktów PANTEX HOLLAND.*

Poniższa publikacja stanowi kontynuację poprzedniej mojej publikacji zamieszczonej na stronie www.golebie.r-ceram.tak.pl. W publikacji położono szczególny nacisk na omówienie czynników, które mogą przyczyniać się do wystąpienia ornitozy w hodowli gołębi. W publikacji zostały zaprezentowane metody diagnozowania choroby i działania profilaktyczne, które zaliczane są do najbardziej efektywnych narzędzi stosowanych w likwidacji problemu ornitozy w hodowli.

Nazwa choroby w j. polskim	*Ornitoza, choroba ptasia, papuzica, pistakoza.*
Nazwa choroby w j. angielskim	*Ornithosis, Chlamydiosis, Psittacosis.*
Nazwa choroby w J. niemieckim	*Ornithose, Psittahose, Chlamydien.*

Opis choroby

- Ornitozę wywołują chlamydie, są to bakterie wewnątrzkomórkowe typu gram-ujemne, które po wtargnięciu do organizmu gołębi, do wnętrza komórek żywiciela rozpoczynają proces inkubacji i lawinowo zaczynają się rozmnażać, infekują organizm. Okres namnażania się chlamydii od momentu zakażenia do wystąpienia choroby w postaci klinicznej wynosi od jednego do dwóch tygodni. *Zatem, w przypadku zakażenia gołębi w kabinie lotowej, krótkim okresem lawinowego namnażania się chlamydii może skutkować tym, że hodowca przed włożeniem gołębi na następny lot, nie będzie w stanie zauważyć zagrożenia wystąpienia choroby. W skutek niewydolności dróg oddechowych, z pewnością nastąpi spóźnienie chorych gołębi z lotu, a w najgorszym przypadku ich zagubienie*.
- U gołębi sprzyjającym podłożem do namnażania się chlamydii jest błona śluzowa w jamie gębowej, w tchawicy, oskrzelach oraz workach powietrznych. Patogenne mikroorganizmy, chlamydie po przedostaniu się do krwi, poprzez system krwiobiegu mogą wywołać stany zapalne narządów odpowiedzialnych za kluczowe procesy życiowe w organizmie. Chlamydie głównie infekują wątrobę, śledzionę, górny system oddechowy, płuca oraz narządy wzroku. *U gołębi narządy te decydują także o sprawności fizycznej, formie i wydolności lotowej oraz orientacji.*
- W początkowej fazie rozwoju choroby, chlamydie po przedostaniu się do błony śluzowej dróg oddechowych, wywołują stany zapalne i podrażnienia. *W skutek lawinowego namnażania się chlamydii, u chorych gołębi w skutek reakcji immunologicznej, przez otwory nosowe zaczyna nadmiernie wydzielać się śluz. Dodatkowo poprzez kichanie w wyniku reakcji wykrztuśnej, następuje jego kropelkowe wydalanie. Jest to faza intensywnego rozsiewania chlamydii przez chore gołębie. Badania wykazują, że zawarte w kropelkach śluzu zjadliwe zarazki mogą rozprzestrzeniać się w powietrzu (w kabinie) w promieniu do 50 m.*
- Przy ostrym, przewlekłym stanie choroby, na zainfekowanych częściach błony śluzowej, w zainfekowanych narządach dochodzi do wystąpienia ognisk martwicy, zgrubień oraz nalotów. *W przypadku zakażenia przez chlamydie worków powietrznych, powstałe zgrubienia są na tyle trwałe, że nawet po wyleczeniu gołębi, występuje u nich charczenie podczas oddychania. Gołębie z takim schorzeniem „rzadko kiedy" osiągają zakładane wyniki lotowe.*
- Publikowane dane wskazują, że ornitoza szczególnie niebezpieczna jest dla młodych gołębi, w pierwszych trzech miesiącach ich życia. Ostre stany chorobowe mogą doprowadzić do wysokiej śmiertelności gołębi w stadzie. Śmiertelność młodych gołębi może nawet dochodzić do 80 % wszystkich gołębi z jednego lęgu.
- U gołębi dorosłych poziom śmiertelność z powodu ornitozy jest mocno zróżnicowany i uzależniony jest od zjadliwości chlamydii, od czasu podjęcia kuracji oraz od wystąpienia u chorych gołębi zakażeń mieszanych, zakażeń wtórnych innych chorób jak Trichomonoza, Mykoplazmoza.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Rozpowszechnianie tylko za zgodą autora publikacji /Zbigniew Rzywucki, firma R-CERAM/Kod…/08.01.2019 /Strona. 1

- Udowodnione jest, że bezpośredni kontakt z chorymi gołębiami podczas epidemii ornitozy w hodowli może być przyczyną poważnych komplikacji zdrowotnych także dla hodowcy i jego otoczenia. W takich przypadkach, bezwzględnie cały proces leczenia gołębi powinien być prowadzony przy współpracy z lekarzem weterynarii.
- Udowodnione jest także, że w hodowli, ornitoza w formie epidemii jest oporna na całkowite jej wyleczenie, i w sprzyjających dla jej rozwoju warunkach może nastąpić jej nawrót.

POTENCJALNE ŹRÓDŁA ZAKAŻENIA oraz OPIS MECHANIZMÓW WYWOŁUJĄCYCH ORNITOZĘ.

Zakażenie gołębi chlamydią może nastąpić poprzez:

- *Drogi oddechowe, metodą kropelkową lub poprzez wdychanie przez gołębie skażonego chlamydiami pyłu.*
- *Przewód pokarmowy, w wyniku żywienia gołębi skażoną chlamydiami karmą lub picie skażonej wody.*
- *Poprzez upierzenie zewnętrzne gołębi, poprzez wzajemny kontakt pomiędzy chorym gołębiem a innymi gołębiami,.*
- *Zakażony chlamydiami układ rozrodczy samic, poprzez zainfekowane jajniki.*

Do potencjalnych źródeł inicjujących zakażenie gołębi chlamydią zalicza się.

- *Nieodpowiednia jakość ściółki w gołębniku. Dotyczy to w szczególności hodowli, w których praktykuje się wyścielanie podłogi gołębnika słomą lub innym rodzajem ściółki, jak na przykład trocinami.*
- *Zapylenie powietrza w miejscu przebywania gołębi takich jak: gołębnik, kosze treningowe, klatki kabiny lotowej.*
- *Złe warunki środowiskowe występujące w miejscu przebywania gołębi, w tym duże wahania temperatury, przeciągi.*
- *Wysoki poziom stresów osłabiających reakcje obronne systemu immunologicznego organizmu.*
- *Kontakt z innymi gołębiami, z innych hodowli, w szczególności w przepełnionych koszach kabiny lotowej.*
- *Kontakt z dzikim ptactwem, z gołębiami przybłąkanymi lub z gołębiami zagubionymi, powracającymi z lotu po długim okresie ich nieobecności.*
- *Złe warunki panujące w hodowli i brak higieny w miejscach przebywania gołębi jak, zalegający suchy kał, brudne karmiki, długo zalegająca w pojnikach zanieczyszczona woda oraz kontakt z gołębiami chorymi.*

SKUTKI WYSTĄPIENIA ORNITOZY u GOŁĘBI oraz SKUTKI WYSTĄPIENIA POWIKŁAŃ INNYCH RÓWNOLEGŁYCH CHORÓB.

- *Zapalenie przełyku i wola.*
- *Wycieki z otworów nosowych.*
- *Obrzęk tkanek głowy (duża głowa)*
- *Zaburzenie orientacji.*
- *Zapalenie powiek, zapalenie ropne spojówki oraz ślepota.*
- *Zapalenie i martwica tkanek wątroby oraz śledziony.*
- *Zapalenie worków powietrznych. Powstanie serowatych zgrubień, które znacznie utrudniają procesy oddychania.*
- *Zapalenie płuc i oskrzeli (wystąpienie ropnych ognisk), które znacznie obniżają wydolność procesu oddychania, wentylacji i chłodzenia organizmu.*
- *Zwyrodnienie narządów rodnych u samic. Stan ten powoduje znaczne utrudnienia ze zniesieniem jajek lub powoduje znoszenie jajek z zdeformowaną skorupą.*

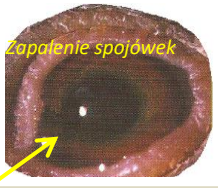
PRZEGLĄD CHARAKTERYSTYCZNYCH ZACHOWAŃ GOŁĘBI, KTÓRE MOGĄ WSKAZYWAĆ na ORNITOZĘ.

Powszechnie znanych jest wiele oznak i zachowań gołębi, które mogą wskazywać na wystąpienie u nich ornitozy. Niektóre symptomy choroby są mniej lub bardziej widoczne. Część z nich jest także bardzo podobna do oznak innych chorób gołębi, jak na przykład trichomonoza, salmonelloza, mykoplazmoza czy HERPES wirus. Z wiedzy weterynaryjnej w terenie wynika, że w większości przypadków ornitoza u gołębi występuje, jako infekcja mieszana wielu chorób. Ostateczne stwierdzenie choroby możliwe jest tylko poprzez badanie mikroskopowe pobranej wydzieliny śluzowej, badanie krwi chorych gołębi. Poniżej podaję kilka charakterystycznych zachowań gołębi, które mogą wskazywać na wystąpienie ornitozy.

- Osowiałość i nienaturalne zachowanie się gołębi.
  Osowiałość i utrata apetytu, brak wyraźnego zaangażowania chorych gołębi podczas karmienia. Nie widać u gołębi normalnie zauważalnego ruchu i walki o jedzenie i picie, widoczna jest ogólna apatia. W czasie trwania choroby obserwuje się wyraźny spadek spożycia wody pitnej.
  Pióra u chorych gołębi są nastroszone, sterczące w różnych kierunkach. Widać znaczne nastroszenie piór na głowie, co stwarza wrażenie, że głowa jest wizualne powiększona. Chore gołębie cykliczne potrząsają głową, a ich ciało niejednokrotnie wstrząsają drgania, dreszcze. Zachowanie takie może świadczyć o znacznym podwyższeniu temperatury ich ciała. Przy ostrym przebiegu choroby, gołębie przez długi okres czasu nie wykazują chęci do ruchu, mają opuszczone skrzydła, są w stanie letargu. Oczy są przymknięte, jak na obrazie 1. *Podobne zachowanie gołębi także można zauważyć przy infekcji Trichomonozy, Mykoplazmozy czy HERPES wirusów.*


Obraz 1

- Zapalenie spojówek.
  Pierwszym zauważalnym symptomem wystąpienia ornitozy jest zapalenie spojówek i membrany oka. Chory gołąb bardzo wyraźnie reaguje na światło i przymyka oczy. Z powodu spuchnięcia powieki, można zauważyć, że membrana jest w kąciku powieki, na obrazie 2, stan ten oznaczony jest żółtą strzałką.
  Gołębie często mrugają powiekami, po czym następuje łzawienie. W następstwie łzawienia powstaje ropień, co doprowadza do zmętnienia rogówki i wystąpienia ślepoty. *Podobny efekt występuje także przy infekcji salmonellozy*. U chorych na ornitozę gołębi widoczne są wycieki śluzu z otworów nosowych oraz kichanie. U przewlekle chorych gołębi nosówki stają się szare.


Zapalenie spojówek


Wytarte pióra w wyniku drapania głowy

Wszelkie prawa zastrzeżone. Rozpowszechnianie tylko za zgodą autora publikacji /Zbigniew Rzywucki, firma R-CERAM/Kod…/08.01.2019 /Strona. 2

- Stan odchodów, kału.
  Wydalany kał chorych na ornitozę gołębi jest o kleistej luźnej konsystencji lub wodnisty, jest w kolorze trawiasto zielonym. Chore gołębie mają „wodowstręt", nie wykazują pragnienia, widać u nich symptomy odwodnienia. *Kał w formie biegunki jest bardzo podobny do wystąpienia innych chorób gołębi jak: salmonellozy, kokcydiozy, adenowirusa. Odróżnia je tylko barwa i konsystencja kału*. Wydalany kał przez chore na ornitozę gołębie podobny jest także do kału gołębi jak przy zatruciu organizmu przez toksyny. Tylko szczegółowe badanie krwi oraz kału może wykluczyć poszczególne rodzaje tych chorób.
- Gołębie mają otwarte dzioby, mają duszności, „zadyszkę".
  Objawy te uwidaczniają się nawet podczas krótkiego oblotu w około gołębnika. Zachowanie ich może także świadczyć o niewydolności układu oddechowego lub może być spowodowane zachwianiem równowagi termicznej lub wystąpieniem u gołębi powikłań po przebytych chorobach układu oddechowego, infekcją trichomonozy, HERPES wirusa czy mykoplazmozy. Nie można też wykluczyć, że zachowanie takie może być skutkiem wystąpienia u nich zatłuszczenia, które powstało w okresie zimowego spoczynku. Często wynika to z stosowania w żywieniu gołębi zbyt mocnej i bogatej w tłuszcze karmy oraz braku codziennych oblotów. Problem zatłuszczenia, można oszacować poprzez orientacyjne (poprzez „badanie w ręce") określenie wagi gołębi, ogólnego ich umięśnienia lub poprzez porównanie ich z innymi gołębiami w stadzie.
- Młode gołębie nagle zdychają, powyżej trzeciego tygodnia ich życia.
  Młode gołębie zaraz po wykluciu, rozwijają się dobrze, ale już po upływie trzeciego tygodnia ich życia następuje u nich wyraźna zmiana, chudną, są osowiałe i nie wykazują charakterystycznego ożywienia. W stosunku do innych piskląt, brak u nich wyraźnego przyrostu oraz oznak rozwoju. W zagłębieniu miski lęgowej oraz poza miską zauważyć można wodniste plamy, zielonkawą i mazistą konsystencję kału. Śmiertelność chorych piskląt może nawet dochodzić do 80 %, w stwierdzonych przypadkach wystąpienia ornitozy w zainfekowanym stadzie.

ZAPOBIEGANIE i LECZENIE ORNITOZY w HODOWLI GOŁĘBI, PRZEGLĄD DZIAŁAŃ.

LECZENIE GOŁĘBI CHORYCH.

Praktycznie stwierdzone jest, że zachorowanie na ornitozę może wystąpić bardzo szybko, nawet w ciągu jednego tygodnia od chwili kontaktu gołębi z zarazkami, a ostry przebieg choroby zazwyczaj utrzymuje się od trzech do czterech tygodni.
Podczas trwania epidemii ornitozy, zawsze należy brać pod uwagę, że bezpośredni kontakt hodowcy z chorymi gołębiami, może być przyczyną poważnych komplikacji zdrowotnych, także dla hodowcy i jego otoczenia. W takich przypadkach, każdorazowo proces leczenia gołębi powinien być prowadzony przy współpracy z lekarzem weterynarii. O problemach zdrowotnych w hodowli należy także powiadomić organizację, w której zarejestrowana jest hodowla i lotowane są gołębie. Po wyleczeniu gołębi, ponowne rozpoczęcie ich lotowania musi być poprzedzone badaniem na obecność chlamydii.

Aby skutecznie eliminować problemy ornitozy w hodowli, podczas leczenia gołębi należy dokładnie postępować zgodnie z zaleceniami lekarza weterynarii. Działania te, zaleca się prowadzić systematycznie, po kolei, według sprawdzonego ustalonego schematu. Wszystkie powracające z lotu gołębie należy poddać indywidualnej odkażającej kąpieli. Gołębie, które powracają do gołębnika znacznie spóźnione, po wielu dniach, u których można zauważyć oznaki choroby lub kiedy zaistnieje podejrzenie wskazujące na infekcję ornitozy, należy umieścić w izolatce, podać kuracji antybiotykowej oraz kwarantannie. W przypadku stwierdzania, że w stadzie, u wielu gołębi nasila się pojawienie oznak wskazujących na zachorowania na ornitozę, należy:
1.Oddzielić gołębie chore od pozostałych gołębi w stadzie i umieścić je w wolierze-izolatce.
2.Wspólnie z lekarzem weterynarii należy pobrać od gołębi chorych próbki krwi do badania na obecność chlamydii. W przypadku gołębi padłych, celowe jest pobranie wycinków z wątroby do badania na obecność chlamydii.
3.W hodowli gołębi zarazki chlamydii przeważnie znajdują się głównie w kurzu suchych odchodów, kurzu z piór, w pudrze złuszczonej skóry oraz w kropelkach wody wydalanej podczas kichania. Dlatego bezwzględnie, jako jedno z pierwszych działań hodowcy jest dokładne oczyszczenie z kurzu gołębnika, opalenie i odkażenie wszystkich miejsc skażonych przez chlamydie.
4.W całej hodowli, we wszystkich miejscach przebywania gołębi, także zdrowych, należy rozpocząć działania profilaktyczne polegające na oczyszczeniu dróg oddechowych gołębi, wzmocnieniu gołębi oraz wzmocnieniu ich systemu immunologicznego.

W profilaktyce i w leczeniu gołębi chorych na ornitozę mają zastosowanie leki weterynaryjnych, które wykazują działania bakteriobójcze w stosunku do bakterii Gram (+), Gram (-) tlenowych i bakterii beztlenowych, chlamydii, coryzy. Głównie są to antybiotyki, jak Doksycyklina, Amoksycyklina oraz Tetracyklina, często stosowana w połączeniu z Tylosinem,. Produkty te oprócz pozytywnej roli w leczeniu, wykazują także bardziej lub mniej toksyczne działanie w stosunku do organizmu gołębi. Długotrwałe lub częste stosowanie tych samych antybiotyków może prowadzić do lekooporności. Ważne jest, aby w czasie podawania chorym gołębiom leków zawierających doksycyklinę, usunąć z gołębnika gryt oraz minerały zawierające związki wapnia (Ca) i magnezu(Mg), ponieważ związki te blokują aktywne działanie antybiotyków.
Podczas aplikacji gołębiom leków przeciwko ornitozie, celowe jest podanie gołębiom zakwaszonej wody do picia. Działanie takie zwiększa przyswajalność i efektywność działania antybiotyków. Do zakwaszania wody pitnej można zastosować ocet jabłkowy, witaminę C lub produkty zawierające zakwaszacze. Jednak działania te, należy prowadzić z rozwagą, należy uważać, aby nie spowodować zachwiania ustalonej równowagi kwasowej w całym przewodzie pokarmowym gołębi.
Ważna informacja: Podczas leczenia gołębi chorych na ornitozę zawsze należy pamiętać o działaniach, które chronią drogi oddechowe, jelita i organy wewnętrzne, szczególnie należy chronić wątrobę oraz nerki.

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

Praktycznie udowodnione jest, że bieżące prowadzenie działań profilaktycznych przeciwko chlamydiom jest mniej kosztowne od leczenia chorych gołębi, leczenia całej hodowli. Poniżej podaję kilka paktycznych uwag dotyczących prowadzenia profilaktyki zdrowotnej w oparciu o produkty firmy PANTEX HOLLAND. Wszystkie szczegółowe informacje dotyczące produktów i leków weterynaryjnych z firmy PANTEX dostępne są na stronie internetowej www.pantex.net oraz na mojej

Wszelkie prawa zastrzeżone. Rozpowszechnianie tylko za zgodą autora publikacji /Zbigniew Rzywucki, firma R-CERAM/Kod.../08.01.2019 /Strona. 3

stronie www.doskonaleniegolebir-ceram.pl w bloku publikacji /Wademekum produktów PANTEX HOLLAND/karty katalogowe produktów/ oraz w bloku publikacji/NOWE PRODUKTY.

Ważne jest, aby przed rozpoczęciem kluczowych, corocznych etapów w życiu gołębi, każdorazowo przeprowadzać gruntowne sprzątanie miejsc stałego ich przebywania (gołębnika, wolier) oraz jego wyposażenia. Oprucz stosowania tradycyjnych, sprawdzonych metod odkażania ,warto też odkażać pomieszczenie i znajdujące się w nim gołębie za pomocą odymiania. Idealnym do tego celu jest zastosowanie produktu PANTA SMOKE, tabletek dymnych, które oprócz działań niszczących insekty i pasożyty upierzenia gołębi, także efektywnie inchalują drogi oddechowe gołębi. PANTA SMOKE jest produktem ziołowym , całkowicie nieszkodliwym dla gołębi i ludzi.

Przed rozpoczęciem nowego sezonu lotowego gołębi, celowe jest przeprowadzenie kuracji oczyszczającej przeciwko chlamydii oraz rzęsistkom. Zaleca się podanie gołębiom leku o nazwie ORNIMIX DS oraz RONIZADOLE , przez okres od 3 do 5 dni. Planowany termin kuracji powinien uwzględniać istotne dla programu lotowego terminy i powinien zakończyć się najpóźniej około tygodnia przed pierwszym wkładaniem gołębi do kabiny lotowej.

Jako dodatek w żywieniu gołębi, celowe jest wprowadzenie witaminy C. Witamina C obniża napięcie stresowe, uodparnia organizm na działanie wysokich temeratur oraz wzmacnia system immunologiczny. Istotnym dodatkiem żywnieniowym są także produkty naturalne z rodziny PURE LINE, jak BRONCHI PURE, CLEANACID PURE, PANTOCHOL PURE, RECU PURE. Głównym celem produktów PURE LINE jest efektywne oczyszczenie i zabezpieczenie potencjalnych dróg skażenia organizmu przed chorobotwórczą infekcją, stworzenie efektywnej bariery obronnej oraz uzyskanie optymalnego poziomu zdrowia, formy gołębi.

W sezonie lotowym celowe jest prowadzenie działań zaporowych przeciw infekcji chlamydii i rzęsistkek, poprzez podanie ORNIMIX DS i RONIZADOLE w pierwszym dniu po powrocie gołębi z lotu, w cykliczności, co trzeci tydzień lotu. Aby ograniczyć wystąpienie u gołębi lekooporność, celowe jest zastąpienie ORNIMIX DS produktem o nazwie DISINFECTION mix. Działanie takie praktycznie zawsze skutkuje zwiększeniem formy gołębi oraz pozwala na osiągnięcie przez gołębie w następnych lotach oczekiwanych wyników.

DZIAŁANIA OGÓLNE, ZABIEZPIECZAJĄCE HODOWLĘ GOŁĘBI PRZED WYSTĄPIENIEM ORNITOZY.

- Pomieszczenia w gołębniku powinny być czyste, wolne od suchego kału, pudru i widne. Promienie słoneczne są najlepszym narzędziem w walce ze wszystkimi chorobotwórczymi patogenami.
- Pomieszczenia w gołębniku należy okresowo odkażać. W codziennym utrzymaniu higieny zaleca się użycie ogólnodostępnych i już sprawdzonych środków dezynfekujących oraz środków pochłaniających wilgoć. Stosowanie nowych, niesprawdzonych produktów stwarza ryzyko, które może skutkować zagubieniem gołębi w lotach, dotyczy to w szczególności środków stosowanych do odkażania klatek i kabin lotowych.
- Należy unikać przepełnienia gołębi w gołębniku, w kabinie. Stan taki zawsze wnosi ryzyko zakażeń chorobami.
- Należy bezwzględnie utrzymywać w czystości wszystkie akcesoria użyte do karmienia i pojenia gołębi oraz wystrzegać się długo zalegającego suchego, pylistego kału, głównie w zakamarkach gołębnika, w systemie wentylacji, w celach i miskach lęgowych.
- Szczególną uwagę należy poświęcić gołębią młodym. Powinny one dorastać w osobnym, oddzielonym od gołębi dorosłych gołębniku. Młode gołębie powinny rozwijać się bez nadmiernych stresów. Gołębie powinny mieć swobodny dostęp do witamin, szczególnie witamin odpowiedzialnych za poziom zdrowotny i regenerację śluzu ochronnego dróg oddechowych. W okresie dorastania młodych gołębi należy zwrócić szczególną uwagę na budowę i wzmocnienie u nich naturalnego systemu immunologicznego.
- Należy bezwzględnie unikać sytuacji, które umożliwiają kontakt gołębi młodych z gołębiami powracającymi z lotu, gołębiami, które powracają po długim okresie pobytu poza gołębnikiem oraz kontaktu z gołębiami przybłąkanymi, obcymi. Zawsze takie sytuację wiążą się z ryzykiem wystąpienia w hodowli nieznanych zjadliwych chorób.
- Gołębie chore lub gołębie, u których zachowanie wskazuje na wystąpienia ornitozy, trichononozy, herpeswirusa należy bezzwłocznie izolować od reszty gołębi. W organizacji hodowli należy zawsze pamiętać o roli woliery – izolatki dla chorych gołębi.
- Nigdy nie należy budować, rozwijać hodowli w oparciu o gołębie, które przewlekle chorowały lub, które wykazują niską odporność na infekcję różnych chorób gołębi. Nawet, w przypadku kiedy ich rodowody wskazują na wybitne ich pochodzenie.

Autor publikacji: Zbigniew Rzywucki firma R-CERAM.

Zdjęcia obrazujące widoczną postać ornitozy u gołębi.(Stan: ostre zapalenie spojówek, obrzęknięte powieki, wydzielina ropna)





Wszelkie prawa zastrzeżone. Rozpowszechnianie tylko za zgodą autora publikacji /Zbigniew Rzywucki, firma R-CERAM/Kod…/08.01.2019 /Strona. 4